

У протекле четири године Србија је потрошила више од 290 милиона евра на субвенционисање запошљавања, показују подаци Агенције за привредне регистре. Резултат је 29.357 - угашених радних места. Угрубо, потрошили смо 10.000 евра за свако изгубљено радно место.

Ма колико ова статистика била апсурдна, тачна је. Запослених грађана је 2012. године било 1,72 милиона, а 2014. - 1,69 милиона, што је прецизније 29.357 радних места мање. Подаци за 2015. нису доступни, али пошто драстичног запошљавања прошле године није било, може се узети да је број радних места остао на приближном нивоу. Када се укупан ниво субвенција за запошљавање подели са бројем "новоотворених радних места", добије се негативан резултат, то јест цена од 10.000 евра по изгубљеном радном месту. Чак и кад би се гледали само подаци до 2014. где постоји потпуно упоредна статистика, губитак је око 9.000 евра по угашеном радном месту.

Колико се онда субвенционисање запошљавања исплати? Упркос наоко једноставном одговору да нема смисла давати новац када је једини ефекат смањење запослености, не треба заборавити ни то да би без субвенција број угашених радних места вероватно био већи.

Бројке ипак никако нису охрабрујуће. У 2014. изгубљено је скоро 50 одсто више радних места него 2013. (17.480 према 11.877), а у обе године је у већини округа или области (Србија се дели на 25 области) забележен пад запослености упркос субвенцијама. У 2014. највише послова изгубиле су Поморавска област и град Београд (по око 3.700 радника), као и Јужнобачка област - око 3.000 запослених.

Међу позитивним примерима је Сремска област, у којој су потрошене 1,3 милијарде динара за отварање 3.500 радних места, што је око 375.000 по радном месту. Добро је прошла и Златиборска област, у којој је отворено 1.505 нових послова, при чему је сваки у просеку коштао 186.000 динара.

У областима у којима је повећана запосленост у 2014. свако додатно радно место плаћено је у просеку са по девет просечних нето плата. Има и примера где је то било јефтиније: рецимо у Топличкој и Златиборској, у којима је свако ново радно место плаћено са мање од пет нето зарада.

Кад се гледају делови државе у којима је и поред субвенција дошло до пада запослености, цифре каткад делују комично. Тако је рецимо у Моравичкој области у 2014. на субвенционисање запошљавања потрошено 185,4 милиона динара, али је ова област те године ипак остала у мањку за 12 радних места. Тако испада да је свако изгубљено радно место "плаћено" 15,4 милиона динара или 405 просечних плата у том крају. Дакако, питање је каква би била економска слика Моравичке области да субвенција није било и колико би тада било мање послова.

Занимљиво је видети и где одлази највише новца за подстицаје. Прошле године рекордер је била Борска област са 619 милиона динара, одмах иза ње је Београд са 596 милиона и Јабланичка област са 460 милиона. Шумадија је добила 399 милиона.

Цифре из 2015. су ипак неупоредиво мање од 2014. Прошле године је тако на подстицање запошљавања потрошено 3,7 милијарди динара, док је у 2014. и 2013. давано по више од девет милијарди. Године 2012. је потрошено чак 13,78 милијарди динара.

А по глави становника

Да би се боље сагледало куда иде новац, требало би ипак погледати колико која област добија у односу на број становника. По том критеријуму у 2014. победник је била Сремска област са 4.324 динара по глави становника, а пратиле су је Нишавска област (3.702 динара), Шумадијска (3.182 динара) и Поморавска (3.062 динара). Убедљиво најмање новца добила је Браничевска област - само 121 динар по глави становника, а после ње Мачванска са 286 и Зајечарска са 402 динара.

(Данас)